

KIso – Az ISO minden

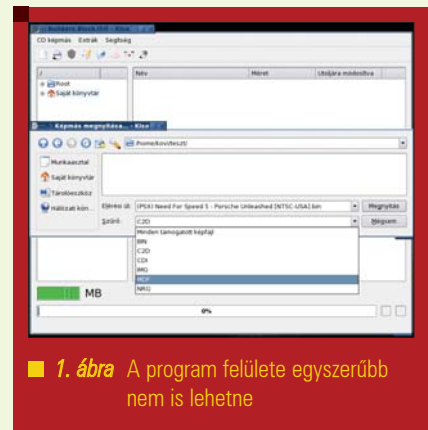
Bizonyára sokan dolgozunk nap mint nap lemeztükrökkel, CD és DVD lenyomatok különböző változataival. A sokféle formátum hatékonyságát illetően megoszlanak a vélemények, de hogy teljes legyen a zűrzavar, Linux alatt néhány programspecifikus lenyomat igen nehezen kezelhető...

Néhány hónappal ezelőtt a magazin hasábjain keresztül bőséges információhoz juthattak az érdeklődő Olvasók *p2p* fájlcsere, valamint *CD* írás témaköréből egyaránt. Aki vette a fáradságot, és szánt néhány percet e hasznos tudnivalók áttanulmányozására, esetleg a gyakorlatban is megpróbálta kamatoztatni frissen szerzett tudását, bizonyára összefutott néhány adathordozó tartalmának egy állományba fogott „bitre pontos” lenyomatával. Itt említhetném akár a nagy múltú *ISO* képeket, vagy az idővel együtt köztudatba ivódott *BIN/CUE* megoldásokat is: nem biztos, hogy a két kezemen meg tudnám számolni, mennyi életképes formátummal találkozhat a felhasználó. Sajnos azonban a helyzet korántsem rózsás... A legnépszerűbb égető programok saját eljárásokat használnak lemezenyomatok készítésére – de akár a közismert, *Alcohol120%* elnevezésű *windowsos* *CD* emulátor is egyedi lemeztükröket használ saját formátumaként. Nem tisztzem eldönteni, hogy melyik a leghatékonyabb formátum, ennek ellenére személy szerint naponta összefutok az ismerős kiterjesztésű **.iso*, **.nrg*, **.bin*, **.img*, **.mdf*, **.ccd* fájlokkal egyaránt, melyek használata mára már operációs rendszertől függetlenül is nélkülözhetetlen. Gondoljunk bele: mennyire megszokott és célratoró módszer egy tetszőleges *CD* tartalmát például *Multimedia Descriptor* állományként elérnem a „világ másik végéről” úgy, hogy azt mindenféle manipuláció

nélkül azonnal ki tudjam írni saját adathordozómra – az eredeti lemez pontos mását visszanyerve. A dolog szépséghibája mindössze annyi, hogy az előbb említett *Alcohol120%*, vagy akár a *Nero*, a *CloneCD* elismert és elterjedt megoldásai célszoftverek nélkül nem (vagy csak igen nehezen) kezelhetőek Linux alatt natívan. A cél tehát adott: konvertáljuk a problémás lenyomatokat könnyen használható formátumba!

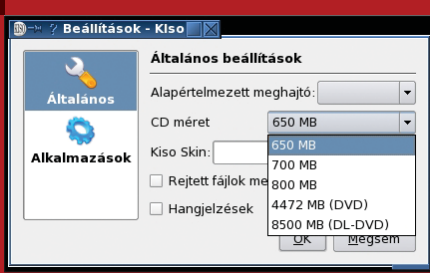
A KIso

„A *KIso* egy *KDE3.x* verzióhoz készített grafikus interfész, mely Linux alatt a legkönnyebb megoldást kínálja az előző nehézségekre”... Nagyjából ilyen ajánlással kezdődik a címben említett program hivatalos ismertetője. A *KIso* szerzőjét *Stephan Gansnek* hívják. Egy Németországban élő informatikus mérnökről van szó, aki programozott már *Commodore 16*-on át akár *Amiga500*-as masinákat is, C nyelven pedig nagyjából tíz éve alkot. Mindez azért fontos számunkra, mert a projekt (*v0.2* verziója óta) teljes egészében C++ nyelven íródik (ezt megelőzően *GAMBAS* volt az alappillér). A *KIso* jelenlegi állapotát fejlesztője *v0.8.3* azonosítóval jelöli, ami alapján könnyen észlelhető: a kód még nem érte el stabil állapotát. Ennek ellenére tudása meggyőző, puritán felületét (is) meghazudtolóan. A program hivatalos lapja a <http://kiso.sourceforge.net> URL mögött található, innen indulva érhető el a *GPL* licenc szerint terjesztett aktuális forrásállománya is.

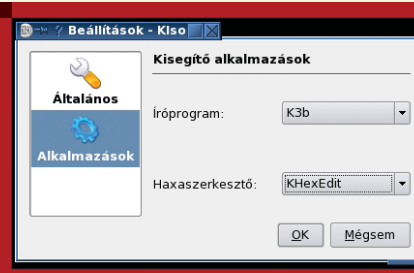

■ 1. ábra A program felülete egyszerűbb nem is lehetne

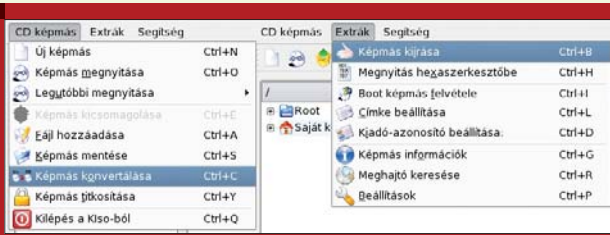
Lefordítása nem ördögösség: a megszokott, *root* jogkörrel kiadott `./configure`, `make`, `make install` parancsokkal lehet életet lehelni a szabadon letöltött, kicsomagolt *tarballba*. A konfiguráló szkript *libkde*, *libcdio*, *sudo*, *mkisofs* csomagokat keres függésként, így ezekkel mindenképpen rendelkezniünk kell Linux rendszerünkben. Opcionális függésként, amennyiben jelen vannak *libmccrypt* és *Mccrypt* csomagok is, a *KIso* képes lesz az önmaga által létrehozott lenyomatokat titkosítani. A legfőbb terjesztésekhez (*Slackware*, *Debian*, *Mandrake*, *SuSE*) és ezek származékaihoz készült, előre felépített bináris csomagok számtalan helyen elérhetőek a világhálón, így érdemes kísérletezgetni a fordítás megkerülésével. A telepített kód egy terminálon (szuperfelhasználóként) kiadott `ki so` paranccsal indítható (tulajdonképpen e speciális jogkör miatt van szükség a függés egyik tárgyát képező *sudo* csomagra).

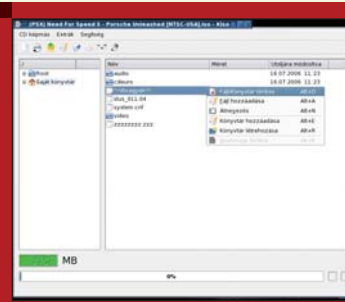
2. ábra A DL DVD lenyomat sem jelent nehézséget

3. ábra A segédprogramok beállítása

4. ábra Letisztult menürendszer

5. ábra A konvertált tartalmat új fájljal bővíttem

A használatba vétel

Azt hiszem sokakkal egyetértünk abban, hogy ritka az olyan program, melynek használati leírása rövidebb az installálás ismertetésénél. A *KISO* ennek a furcsa helyzetnek az egyik szerencsés iskolapéldája: ilyen egyszerű kezelhetőséggel ritkán találkozni linuxos körökben: nincs olyan művelet, amely két kattintásnál többbe kerülne. Az „*Extrák*” menüpontban található beállítási lehetőségek mindössze a lemeztükrök maximális méretére, valamint a segédprogramok kiválasztására korlátozódnak.

A „*CD Képmás*” menü tartalmazza a lenyomatok létrehozási, manipulálási és konverziós lehetőségeit, melyek (szó szerint) egy kattintással hívhatóak életre. *ISO* állományt egyaránt lehetséges kreálni optikai adathordozóról, illetve általunk kijelölt fájlokról és könyvtárszerkezetéről (természetesen munkánkhoz adhatunk indítható tartalmat is, a megfelelő *IMG* állományt kitallózva az extra lehetőségek között). A manipulációs lehetőségek kimerülnek a megnyitott *ISO* tükrök tartalmának kurtításában és bővítésében, ahol az ismert „húzd és ejtsd” műveletek segítik a munka menetét. A konverziós menüben mindössze annyi dolgunk akad, hogy egy bemenetként használható állományt megnyitunk – a többi teendőt már

automatikusan elvégzi helyettünk a program. Csupán egy dologra kell odafigyelni: az átalakítandó fájlunk írható területen kell lennie, mivel (kérdés nélkül) erre az útra fog kerülni az abból készült *ISO* lenyomat. A legfőbb lehetőségek között található a kriptográfia kapcsolhatósága is. Nézzétek meg a mellékelt képeket, a ritka módon egyszerű kezelőfelület szinte vezeti a felhasználó kezét... A táblázatban olvasható lista kifejezetten kritikus nehézségek megoldását ígéri - nem alaptalanul. Csupán egy kényes pontot ragadnék ki: a sok egyéb mellett támogatott „*DiscJuggler*” módszerrel tárolt tartalmat sokszor még *Windows* alatt is körülményes kezelni... A *KISO* alapértelmezett kimenete az említett *ISO* formátum, melyet *Linux* alatt hurok eszközként bármikor csatolhatunk a szükséges pontra, a `mount /elérési_út/lenyomat.iso /csatolási_pont -o loop` parancs kiadásával.

Tapasztalatok

Nem szerencsés összehasonlításokra hivatkoznom, de nem hallgathatom el az Olvasótól: ugyanazon az *AMD64* bázisú gépen *Windows XP SP2* felületen kipróbáltam néhány komolyabb, kereskedelmi jellegű *ISO* konvertáló programot, és *Linux* alatt a *KISO*-t

egyaránt. A projektek hatékonysága bizony összemérhető volt, az átalakítások / módosítások ideje pedig (bemeneti formától függően) 20% határon belül mozgott, plusz és mínusz irányban vegyesen. A *KISO* így mindazoknak a figyelmét megérdemli, akik *Szabad Rendszer* alatt szeretnék megoldani az *Internetről* letöltött (vagy a barátaitól, ismerőseiktől kapott) idegen lenyomatok konvertálását és átformálását. A projekt különböző verziói minimális (és azonosítónként eltérő) hiányosságokkal rendelkeznek a fejlesztő eredeti elképzeléseihez képest: ezekről az ismert „hiányosságokról” a *weblap* ide vonatkozó része szimpatikus módon, mellébeszélés nélkül tájékoztatja az érdeklődőket. A konvertálás előtt érdemes lehet áttanulmányozni az egyes formátumok közötti technikai különbségeket is, hiszen bizonyos dolgokat műszakilag lehetetlen kivitelezni. Zenei sávokat például ne akarjon senki az adatai mellett *ISO* formában tárolni...

Kovács Zsolt (kovi@linuxforum.hu)

Quake fanatikus. Négy éve a debreceni linuxosok egyike. Töretlenül hisz a Slackware terjesztésben.